СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 158. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 9. липня, 1923. VOL. XXXI. No. 158. Jersey City, N. J., Monday, July 9, 1923. THREE CENTS

ЩЕ МИНЕ КІЛЬКА МІСЯЦІВ, ЗАКИ СТАЛЕВИЙ ПРОМИСЛ СКАСУЄ 12-ГОДИННИЙ РОБУЧИЙ ДЕНЬ

ТАКОМА, Ваш., 6. липня. — Перед відїздом до Аляски президент Гардинг заявив, що він одержав лист, який підписали директори Американського Зелізного і Сталевого Інституту, а в якому вони заявляють, що Інститут годиться привернути 8-годинний день праці в зелізному і сталевому промислі, із застерогою, що покищо буде задержана для части робітників 10-годинна шихта.

Ся заява викликала безперечно в цілій Америці вдоволенє, але надія, що се довершене діло, є передчасна, бо, як заявили з окруження президента, введенє в житте сеї заяви Інституту годі ще скоро сподіватись. Кажуть, що ще візьме часу кілька місяців, заки Інститут сповнить свою обіцянку. Він виправдується недостачею робітників, але буде старатись дістати ще й поки напливуть нові імігранти з Европи.

4 НІҐРІВ, ЩО ДІСТАЛИСЯ СЮДИ СКРИТІ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ, ВТОПИЛОСЬ В МОРІ НЕДАЛЕКО НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. И., 6. липня. — Нині приплив до ню-йорської пристані корабель Васарі з Ріо де Джанейро, столиці Бразилії (сей, що відвіз до Арґентини У. Н. Хор).

На ньому скрилось 10 Ніґрів і двох Португальців, котрі хотіли перешварцуватись до Злучених Держав. Коли їх викрито, на морі недалеко Ню Йорку, вони всі скочили в море.

За ними кинено ратункові прилади і човна, але тільки вісьмох виратовано, а чотирох потонуло.

ДВОХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КАНДИТАТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА — МЕКЕДУ І СМИТ

НЮ ЙОРК, Н. И., 6. червня. — Тутешня преса заповідає, що значна часть демократів видвигне на другий рік кандидатуру Вилієма Г. МекЕду, бувшого міністра скарбу в кабінеті Вилсона і його шваґра, на президента Злучених Держав. Його приклонники, як кажуть, приготовляють його кандидатуру на демократичній конвенції яко кандидата „сухих" (приклонників проґібіції), одначе і мокрі (приклонники обмеження проґібіції) видвигнуть свого кандидата, яким тепер вже уважають ґовернора стейту Ню Йорку, Алфреда Смита.

ХОТЯТЬ, АБИ КОНВЕНЦІЇ БУЛИ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. И., 6. липня. — Тутешні промисловці і деякі часописі розвели аґітацію, щоби слідуючі конвенції републиканської і демократичної партії відбулись в 1924 році в Ню Йорку.

НЕБУВАЛИЙ УСПІХ В РАДІО-ГРАФІЧНОМУ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН, Д. К., 6. липня. — Американське міністерство торговлі повідомляє, що доконано успішного досвіду на полі радіоґрафії, який може зреволюціонізувати дотеперішний радіоґрафічний промисл.

Іменно, один аматор-досвідник радіоґрафії в Авалоні, в Калифорнії, вислав радіо-делеґраму до Окленду, на Новій Зеландії, отже на віддаль 6,000 миль, уживаючи лиш одного кільовата до пересилки.

Міністерство торговлі каже, що в сьому напрямі будеться робити дальші досвіди, а коли вони будуть успішні, то промисл радіоґрафічний розвинеться в небувалий спосіб.

20 ОСІБ ЗГИНУЛО ВІД РЕВОЛЬВЕРОВОГО „СВЯТКОВАНЯ"

ВАШИНГТОН, Д. К., 6. липня. — Дотеперішні звідомлення з ріжних сторін Америки подають, що вчасі обходу свята 4-ого липня сього року від револьверових стрілів згинуло понад 20 осіб і ранено біля 100 осіб.

ХОЧЕ ЛЕГКОГО ПИВА І ВИНА

ДІТРОЙТ, Миш., 6. липня. — Сенатор із стейту Мищеґен, Джеймс Казенс, заявив, що він не стає в обороні алькогольних напитків.

Він каже, що він вірить, що ціла Америка є за забороною острих алькогольних напитків, але нарід невдоволений, що не може відсвіжуватись легким пивом або вином о силі 5% алькоголю.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ПЛИВЕ ДО АЛЯСКИ

ТАКОМА, Ваш., 6. липня. — Президент Гардинг з жінкою й усім товариством відїхав учера транспортовим кораблем воєнної маринарки „Гендерсоном" в напрямі до Аляски.

Разом з „Ґендерсоном" пливе два воєнні кораблі, які приділено для надзвичайної охорони президента Гардинґа.

Кораблі пливуть в обсязі американських вод, але іноді переходять і поза їх межі на повний Тихий океан.

Пливуть вони поволи, по 12 узлів на годину.

НЕЩАСЛИВА ПРИГОДА БАЛЬОНА

ФРЕНКФОРТ СПРИНҐС, Па., 6. липня. — Тут упав несподівано наслідком бурі великий бальон „Американський Леґіонер", котрий підлетів був на 20,000 стіп вгору.

Бальон розбився до краю.

Летуни, що були на бальоні, спатувались живі і здорові.

ЗАПОВІДАЄ БІЙКУ ДЕМПСІЯ З ВИЛСОМ

ГРЕЙТ ФОЛЗ, Монт., 6. липня. — Джек Кернс, менеджер світового чемпіона-боксера Джека Демпсі, заявив нині, що він скоро виїздить до Ню Йорку, де сподівається заключити умову з Ніґром боксером Геррі Вилсом, щоби ще сього літа виступив до бійки з Демпсім.

ПОВІНЬ НА УКРАЇНІ.

На Камі сталась велика повінь, яка наробила дуже багато шкоди. Вода залила майже цілу територію заводів пермського склянного треста. В Боровій на заводі залило водою печі. Дедюхінський, Лензенський і Березниковський заводи під загрозою затоплення. Помешкання робітників опинились під водою. Кошти втрат й шкод не можна підрахувати. В магазинах треста було до трьох міліонів пудів солі. Мости через Зубалу і Койву знищені. Вивоз вугля з кізеловського району спинений; для того, щоб відновити рух, треба найменше місяць. В Пашійському заводі в наслідок поводі спинилась домна.

АВСТРІЙСЬКО-СОВІТСЬКА ТОРГОВЛЯ.

В Москві зорганізовано совітсько-австрійське товариство для торговлі поміж Росією і Австрією. Основний капітал для обороту виносить 300.000 рублів золотом. До комітету того товариства входять по одному представникови совітського і австрійського урядів.

ЧУЖОЗЕМНІ КОНЦЕСІЇ В РОСІЇ.

Совітська преса з офіціяльних джерел повідомляє, що дотепер совнаркомом затверджено 29 концесійних умов з закордонними фірмами; З них 10 з німецькими, 4 з американськими, 7 з англійськими, 2 з шведськими, 2 з норвежськими і 1 з італійськими фірмами.

ЖИВЦЕМ ПРИСИПАНИЙ.

Підчас праці в каменоломі коло Янова обірвалася скеля і присипала живцем Антона Куделку, вязня з янівської тюрми. Нещасного вязня добуто з під скелі вже мертвого.

МАНЕВРИ В ДАНЦІГУ.

Данціґські часописи звідомляють: На днях розіслала данціґська горожанська міліція такий зазив своїм членам: Дня 16. червня ц. р. від год. 3—6 пол. вправи в стрілянні на стрільниці дня 1, 2 і 3 штурмового відділу, для відділу скорострілів і стежного, дня 18. ц. м. вправи в стрілянню для невислуженихчленів 4. штурмового відділу.

НОВІ ВИНАХОДИ МАРКОНІ В ДІЛЯНЦІ РАДІОТЕЛЕҐРАФУ.

По донесенням анґ. часописів Марконі після повороту з довшої подорожі заявив журналістам, що йому вдалося винайти спосіб забезпечення тайни радіотелеграм. Крім цього буде можна тепер висилати радіо-телеґрами на віддаль 3.500 км. при користуванню цими самими засобами, які досі вистарчали для радіотелеґрам між Парижем і Лондоном. Це велика ощадність при будові надаючих станцій. Марконі мало також удатися винайти радіотелеґрафічну трансмісію, сім разів скорійшу від теперішньої.

СЕРЕД РОСІЙСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

„Руль" поміщує півофіціяльну заяву князя Миколи Миколаєвича, який заперечує поголоски, начеб то він ставав на чолі монархістичної акції проти большевиків і заявляє, що тільки, мовляв, на просьбу і за згодою цілого російського народу він може станути на чолі армії, в склад якої малиб входити російські еміґранти і міжнародні добровольчі леґіони. З Константинополя повідомляють, що тамошній російський комітет, в склад якого входять Шебеко, Кавфман і Гурко, скликали збори російської еміґрації особливо офіцерів б. царської і вранґлівської армії. На зборах промовляв ґенерал Кутєпов, який між иншим заявив ось що: „Росія не всилі визволитися власними силами і тому нам необхідна поміч західних держав. Похід проти большевиків буде відбуватися за допомогою армії держав Антанти. Всі офіцери, що перебувають за кордоном, мусять взяти участь у війні з большевиками. На чолі армії стане великий князь Микола Миколаєвич. Коли акція удасться, то на царському престолі засяде великий князь Кирило Володимирович. „Великий то буде день, коли російська визвольна армія увійде у столицю Росії і коли по традиційному звичаю відбудеться урочистість коронації нового царя. З чисто стратеґічних причин ще не можна визначити дня початку протибольшевицького виступу. Але той день прийде і тоді кождий офіцер по наказу мусить стати в ряди, щоб розпочати нашу святу боротьбу за царя і вітчину".

Подаючи ці інформації за російською пресою, з журналістичного обовязку, знаємо з гори, що нпр. така розумна „Воля Народу" знову відкриє, що „Діло" — радіє з монархістичних плянів та авантюрничих спроб російської чорної сотні!

МЕКСИКО НАДІЛЮЄ СЕЛЯН І ГРОМАДИ ЗЕМЛЕЮ

МЕКСИКО СИТІ, Мексико, 3. липня. — Національна земельна комісія Мексика розділила за один тиждень з початком червня сього року 1,335,000 акрів землі між громади і селян.

Се була земля дідичів, яку по новому закону забрано на малі фарми для селян і на пасовиска для громад.

Комісія сподіваеться до місяця розділити 3,000,000 акрів землі.

БОЙКОТ ЯПОНСЬКИХ ВИРОБІВ В КИТАЮ

ТОКІО, столиця Японії, 5. липня. — Японські купці з Токіо, Осаки і Кобе звернулися до правительства, щоби поробило рішучі заходи в Китаю, аби Китайці спинили бойкотованнє японських виробів.

В останньому часі Китайці навіть нищать японські склади і магазини в Китаю і задля того Японці домагаються від свого уряду військової інтервенції.

ТИХОН ПРОТИ ПАПИ РИМСЬКОГО

МОСКВА, 6. липня. — Бувший патріярх російської православної церкви Тихон оголосив заяву, в якій докоряє папі римському, що він, користаючи з розладу в православній церкві, намагається ширити в Росії католицьку релігію.

ВІДКЛИКАННЄ СОВЕТСЬКОГО ПОСЛА

БЕРЛІН, 23. червня, (Вл. кор. „Свободи"). — Перед якимось часом у німецьких часописях офіціяльно було оповіщено, що дипльоматичний представник советської України в Німеччині Аусем „тимчасово" виїхав до Москви, а його обовязки, також „тимчасово", далі буде виконувати секретар української советської місії Величко.

Нині з Москви приходить офіціяльне повідомленнє, що Аусем зістав призначений членом постійної дипльоматичної „колеґії" при комісаріяті закордонних справ і що до Берліну він більше не поверне. Про те, щоб на місце Аусема був призначений якийнебудь новий посол советської України до Німеччини, нічого не чути.

Таким чином, скасованнє самостійного дипльоматичного представництва советської України в Німеччині, яке мало наступити ще весною, всетаки здійснюється, хоч і з деяким опізненнєм.

ФРАНЦІЯ СТАРАЄТЬСЯ БОДАЙ ХВИЛЕВО ВІДВЕРНУТИ НЕБЕЗПЕКУ ЗІРВАННЯ ЗНОСИН З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ

ЛОНДОН, 6. липня. — Нині вечером був у британського міністра закордонних справ лорда Корзона французький амбасадор граф де Ст. Олер і предложив йому писменну відповідь свого премієра Пуанкаре на запит британського правительства про становище Франції до німецького предложення у справі так званих „воєнних відшкодовань".

Сю писменну відповідь переслав Англії премієр Пуанкаре зі страху, аби його впертість не довела до зірвання приязних зносин між Великою Британією і Францією.

Ся відповідь вправді на ділі не зміняє політики Франції і не може вдоволити Англії, одначе всетаки вона бодай на короткий час успокоїть громадську думку в Англії і відверне негайне зірваннє зносин, а також дасть змогу премієрови Болдвинови у сій справі зложити якусь заяву в палаті громад.

На послуханню у британського міністра закордонних справ лорда Корзона був також нині бельгійський амбасадор барон Моншер. Він заходився тільки, аби помогти і надалі удержати приязні англійсько-французькі зносини.

ФРАНЦІЯ КАЖЕ, ЩО ЇЇ ВІДНОСИНИ З АНГЛІЄЮ ДОБРІ

ПАРИЖ, 6. липня. — В тутешних урядових кругах заявляють, що вісти про близке зірваннє приязних зносин між Великою Британією і Францією безосновні.

Французькі урядовці заявляють, що останні переговори між Парижем і Лондоном не довели до роздвоєння, але радше до красшого пізнання поглядів обох сторін на німецьку ситуацію і до ще тіснійшого зближення.

Одначе рівночасно вони теж потверджують вісти з Лондону, що Франція стоїть вперто при своїх дотеперішніх домаганнях і заявах, що вона ані не відступить від версайського мирового договору, ані не покине окупаційної політики супроти Німеччини.

СТРАЙК ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН, 6. липня. — Управа юнії тутешних докових робітників відкликала страйк, який недавно вибух і обняв 35,000 робітників.

В кругах страйкарів заявляють, що вони не вернуться тепер до праці.

ХОТІЛИ УБИТИ ФОША У ВІДНІ

ВІДЕНЬ, 6. липня. — Тутешня поліція увязнила 34 націоональних соціялістів, котрі, як вона викрила, мали намір убити французького маршала Фоша вчасі його переїзду з Праги до Відня.

Виявилось, що заговірники були у звязи з подібною організацією в Німеччині.

СТРАЙК 300,000 НІМЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

БЕРЛІН, 6. липня. — В берлінському окрузі вибух страйк в металевому промислі.

До страйку виступило 300,000 робітників.

ВЖЕ КАЖУТЬ, ЩО ПІЛСУДСЬКИЙ НЕ ПОЄДИНКУВАВСЯ З ЩЕПТИЦЬКИМ

ВАРШАВА, 6. липня. — В тутешніх поінформованих кругах заявляють, що вісти, які рознеслися вчера з Варшави по цілому світі, що маршал Пілсудський поєдинкувався з міністром війни графом Щептицьким, є неправдиві. Кажуть, що поєдинок зовсім не відбувся, бо обох посварених погодив перед самим двобоєм президент Войцеховський.

Суперечка між Пілсудським і графом Шептицьким мала спершу повстати на останній воєнній раді підчас предложення міністра війни, щоби зреорганізувати польську військову систему. Граф Щептицький хотів, щоби значно скріпити владу міністра війни, а обмежити владу головного команданта армії, яким Пілсудський сподівався остатись до смерти.

Тоді маршал Пілсудський накинувся на Шептицького і зневажив його. Він закинув Шептицькому корупцію (перекупство) і дуже остро критикував теперішнє міністерство. Присутні, як кажуть, мали вражіннє, що Пілсудський сим способом хотів спонукати Шептицького до уступлення зі становища міністра війни.

Зараз по тій перепалці, як кажуть, міністер Шептицький назначив шефа ґенерального штабу Станислава Галлера і ґенерала Горжельського своїми секундантами, а маршал Пілсудський назначив яко своїх секундантів двох леґіонерів і поєдинок між ними мав відбутись в четвер рано.

Одначе вкінці, як кажуть, вдалось президентови Войцеховському вплинути на обох посварених, що відступили від двобою.

Маршал Пілсудський відтак заявив президентови Войцеховському свою резиґнацію з уряду голови воєнної ради і він її приняв.

ЯПОНІЯ НЕ СПІШИТЬСЯ МИРИТИСЯ З МОСКОВСЬКИМИ БОЛЬШЕВИКАМИ

ТОКІО, столиця Японії, 5. липня. — Тутешня преса заповідає, що японсько-російські мирові переговори, які тут ведуться, а в яких з большевицької сторони бере участь комісар Адольф Иоффе, не доведуть до жадного успіху.

Причиною того є неохота японського правительства признавати большевицький „уряд". Воно у свому становищі до московських большевиків числиться з громадською думкою і з пресою, які є рішучо проти большевиків і імовірно таки не підпише з ними жадної мирової умови.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПЯСТУК.

Львівський тижневик „Слово" пише:

Німеччина, та сильна, горда Німеччина перед якої залізною, карною аж до самовідречення едностию, все, через чотири роки світової війни, ломилось, всі держави, що у першім перйоді війни мали нещастя станути з нею до бою, розсипувались мов дімки з карт — нині мов конаючий лев лежить в судорогах, з якого уплив крови вичерпав всі сили.

Лежить безсильна, тому безрадна на все, що діється коло неї, хоч видить і розуміе, як лагодять на неї ріжні убійчі прилади, щоб послідний смертний удар завдати.

І тут маемо ексемпляричний приклад, що безмежна бута, нехтовання і доптання слабших, обертае Немезіс, в наших очах на кривдників, бо найсильнійший костур мае 2 кінці.

Історія подае нам богато, богато подібних подій. Зухвале, брутальне нехтовання прав людських і божих все так соромно мусить кінчитись.

Пястук і меч, насильство і самоволя лиш до часу побіджають.

Пригадую собі оден епізод зі світової війни. На Волинн видали побідники такий приказ, що населення мусіло віддавати поклін при стрічи зі старшиною побідної армії. Одного разу старенький лікар не добачив переходячого молоденького хорунжого і не здіймив перед ним капелюха. Сей не лиш чинно зневажав старенького, загально шанованого лікара, але ще за сей проступок засуджено його на діймаючу кару.

Сегодня аналогічні розпорядки видала Франція в занятих областях Поруря і неоден Німець вже потерпів за подібні переступства.

Та хоч війна скінчилась, та хоч Німеччина лежить вже на обох лопатках, французька світова політика занята виключно Німеччиною. Страхіття реванжу викликуе нервозу в тактиці, гістерію в діланню. На них зложилось пів сотки літ, позбиралось в гордім, французькім народі тільки местного матеріялу, що затемнив йому розвагу, а жене його до ненаситної майже очайдушної безмежної пімсти.

І тому для догодження сій пристрасти і наша вузша вітчина впала жертвою, хоч наш нарід Французам ніколи найдрібнійшої кривди не заподіяв, ніколи їм води не закаламутив.

Щоби до решти ворога знищити, пособлюесь у Німеччині комунізм, який у себе безоглядно нищить. Як се було колись за часів кріваво́ї ночи св. Вартоломея — вирізали Французи Гуґенотів, хоч рівночасно у Німеччині піддержували протестантів.

Не о гроші, репарацію ходить Франції, але о доведення Німеччини до такої руїни, з якої би і за сто літ не була всилі піднятись.

Зрозуміла се Бельгія і перестрашена о свое відшкодовання, без якого не всилі відбудувати війною зруйнованих областий, зачинае мітиґувати Францію — бо зруйнована Німеччина не буде всилі припадаючого їй відшкодовання заплатити.

Однак здаеся безуспішні будуть її заходи. Францію непокоїть союз Німеччини з совітами — справді лиш торговельний, але за ним криеться щось більше чим торговля.

І виринае зручний високополітичний маневр.

За всяку ціну треба Росію відтягнути від Німеччини, щоб їй ізольованій наконечно смертний удар завдати.

Мобілізуесь у себе акцію монархістів — але вже не Юденіча, Вранґля, Денікіна — але висуваесь найповажнійший калібер — самого в. кн. Миколу Миколаевича — хочби прийшлось його оголосити царем in par tibus.

Рівночасно висилае Франція свого посла до Москви — щоби довести до порозуміння з совітами, щоби довести до зірвання союза з Німеччиною, за ціну правного признання совітів. Не зірвуть совіти, е готовий цар, наступ монархістів і французьких кондітіерів.

Побачимо, як ся гра скінчиться.

А тимчасом в круговорот сеї політики втягнена ціла середуща Европа. Міліони безробітних, страшна кріза економічна і валютарне безголовя, руйнуе чим раз більше всіх та доводить до страшної катастрофи.

Французький пястук завис над цілою Европою.

ЗЗА КРАТ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ТЮРМИ.

Від 23. січня с. р. сидить в тернопільській тюрмі 36 молодих українських політичних вязнів, підозрілих у злочині головної зради з § 58 з. к. і заворушення публичного спокою з § 65 з. к. (справа проти Франца Колодія і тов. до Вр. 137/23). Число арештованих в цій справі виносило 80, з чого 44 по кількох тижнях тюрми випущено на волю, а решта караеться вже пять місяців. Вязні з кінцем квітня перебули тридневну голодівку і їм обіцяно тоді, що або вийдуть на волю і слідство проти них буде застановлене, або одержать акт обвинувачення. Досі не зроблено ні одного ні другого мимо заходів оборонця д-ра Ст. Барана у компетентних чинників і внесеної в цій справі інтерпеляції в варшавському соймі. Поліція з розмислу подае аптичними давками що раз то нові „докази" і то в місячних відступах часу, акти мандрують від прокуратора до слідчого судді і на-відворот. Слідству не видко кінця, хоч по добрій волі можна було давно все скінчити, тим більше, що судови подано докази, що всі вязні впали жертвою провокації, а головний провокатор Гнат Мельник (бувший Петлюрівець) вже від місяця сидить в тернопільській слідчій тюрмі. Арештантів сторожать жовніри, які часто їх обиджують словами „українські бабани" і коли хто небудь зблизиться до вікна, негайно стріляють, так що в останніх місяцях застрілили двох вязнів. Приїздила недавно комісія з В а р ш а в и внаслідок внесеної українським соймовим клюбом інтерепляції, оглянула тюрму, але не усунула найбільшого лиха себто військових вязнів з цивільної тюрми. Наші арештанти грозять новою голодівкою.

УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ ПАТРІОТИЧНОГО ДУХОВЕНСТВА.

Патріотичне духовенство потрібне кождому народови, а особливе такому, що добиваеться волі. Ми бачимо великих патріотів між священиками кождої нації, які проявляли свою любов до вітчини особливе тоді, коли їх батьківщина в біді та пониженню. Італійські, айриські та польські священики брали участь у тайній і явній роботі для визволу свого народу. Для українського народу патріотизм українських священиків особливе важний тому, що українське духовенство стикаеться кождого дня з українськими селянськими масами, які е підставою нашої нації. Ми мусимо жадати від наших священиків, щоб вони не тільки сповняли свою церковну роботу, але щоби були теж наскрізь патріотами. Сам Христос наказуе, щоби наша віра проявлялася в ділах любови і посвяти для „меньшого брата".

Сім міліонів заголоджених на смерть, сотки тисяч розстрільних, тисячі замучених Москалями, Ляхами й Румунами, насила й неволя — усе кличе до нашого християнського почування, що мусимо помогти. Хто з Українців у теперішней час не е дійсним патріотом, той не е на ділі християнином.

Інтернаціональний клерикалізм, таксамо як соціялізм, е дурійкою, якою хочемо обдурити Бога, себе і людий. Сама молитва і побожні зітхання над зіпсутим світом не направлять лиха. Треба діл; треба посвяти свого себелюбства, яке пре до спокою і дрімоти. Не можна казати, що: „моя хата з краю, нічого не знаю!" Не треба дурити себе, що священикови „не годиться мішатись до політики", бо це неправда. Українське священство мае святий обовязок совісти помогти свому народови видістатися з кігтів неправди і тьми. Замкнутись у собі і дивитись на усе через призмат егоістичної софістерії — не лицюе слугам Христа. Йому служить той, хто і життє віддасть за добро і щастє людий.

Наша церква і її слуги не сміють бути сліпими і глухими на страждання й потреби народу.

Над сим тепер, може як ніколи, пора би призадуматись українському священству і в Европі і в Америці і взятись до обновленої щирої праці для народу. **М.**

Отут поміщуемо статтю перемиського „Українського Голосу", яка обговорюе відносини у верхах церковної єрархії в Галичині. Подаемо сю статтю, яка сама за себе говорить.

Ся стаття звучить:

ДУХА НЕ УГАШАЙТЕ!

„Духа не гасіть!" — Отсі слова Ап. Павла (Посл. до Солун. V. 19) послужили темою польському священикови, тепер епископови-суфраґанови, Бандурскому, до його чудових, релігійно-патріотичних проповідей, які він виголосив в маріяцькім костелі, в вавельській та львівській катедрі і инших святинях з нагоди національних свят, як річниця смерти Т. Костюшка, листопадового і січневого повстання, конституції третого мая і т. д. Ці проповіди вийшли друком, е доступні і тому може кождий їх прочитати. Ми скажемо тільки це, що ті проповіди зробили Бандурского найпопулярнійщим польським священиком. Це свідчить про їх вплив на нарід. „Ми живі!", „Маейо надію!", „Будуймо Польщу!" „Скріпляймо свої сили!", „До побачення на однім окопі (szancu)!", „Побіджай!" — отсе кілька характеристичних наголовків його проповідей, які аж надто говорять про зміст тих проповідей.

Тай проповіди то проповіди! Визначаючись мистецькою формою, пронизані палкою любовю до польської державности, виголошені з амвонів історичних польських костелів — ці проповіди розпалювали патріотичним огнем польську душу, були дзвоном трівоги, що будив всіх до оборони народнього достоїнства, були бистрими блискавками, що прорізували хмари зневіри. А кожде слово, що випливало з груди Бандурского, пробивало серця слухачів, робило їх невольниками проповідника. Так отже Бандурскі став всемогучим володарем польської души, контролем польського національного сумління, а за тим одним з визначних будівничих нинішної Польщі.

Але бувби в блуді той, хто думавби, що в Польщі тільки оден Бандурскі. Ціле польське духовенство — це леґіон Бандурских. Кождий сільський костелик мае свого Бандурского, що вважае костел не тільки палядією релігійних, але й національних почувань. І без пересади можна сказати, що львина часть будови нинішної Польщі е заслугою отсих польських Бандурских.

Якжеж у нас? У нас нема ще Бандурских та й при нинішнім вихованню наших питомців ледви чи появляться скоро. Нема отже у нас Бандурского, якийби з амвонів наших катедральних соборів громовим голосом кликнув: духа не оугашайте! У нас достойники церковні радше „гасять духа". І гасять його рабським інстинктом, несвідомо, бо нащадок раба-панщизняка, хотьби його голову покривала й мітра, не в силі піднестись до становища, на якім стоїть Бандурскі. От і документ. Зі Станиславова дістаемо таке письмо:

„В перший день Зелених Свят відбувся у нас торжественний похід на могили упавщих за волю. Участь в поході взяли всі заведення і інституції міста, навіть поблизькі села на чолі з духовенством — з виїмком Дух. Семинара. — На просьби питомців о дозволення взяти участь в поході, компетентна власть заборонила, мотивуючи свою заборону ось-такими словами: „Це е тільки маніфестація і коли будемо цю справу брати з точки погляду Бачинських etc., до нічого не дійдемо, а врешті вистарчить за душі поляглих помолитися тут, у нашій каплиці". А що мимо заказу кількох питомців взяло участь в поході, деяких з них виключено за це з Семинара. А треба тут згадати, що в станиславівському Семинарі толеруеться моральні проступки, а всіми силами стараеться викоріняти у будучих священиків почуття національні. — Бож більшим проступком е відвідати могили поляглих, як взяти участь в похороні біскупа Більчевского". —

Цілком слушно виключено з семинара кількох питомців. Молодець мусить знати, що наказу свого настоятеля в своїй институції не вільно легковажити. Така тяжка кара е в інтересі нашої національної дисципліни. Питомець мусить навчитись бути слухняним, щоби вмів опісля приказувати. Але на тім не конець! Пресв. Ґригорій Хомишин, підписуючи засуд на питомців, повинен був рівночасно вислати до закладу для божевільних **того настоятеля** духовного семинара, котрий видав заборону питомцям взяти участь в процесії і так гидко мотивував цю заборону. Бо спитаемо: Який моральний вплив на питомців може мати той настоятель, визутий зі всякого національного достоїнства? І слушно заключають питомці: А чому нас везено аж до Львова на похорон біску Більчевского? Таж це була релігійно-патріотична маніфестація Поляків. Ми, станиславівські питомці, могли спокійно помолитись в нашій каплиці за душу Більчевського.

От маете гасителів нашого духа. Як далеко їм до Бандурського, котрий з нагоди січневого постання Поляків в львівській катедрі в р. 1909 говорив до тисячів таке: „Ми живі, хотяй носимо в нашій груди вбиті ножі. Ми живі, хоч за трупів нас хотять уважати і думають, що все те, що було у нас сяевом вольного життя вже на завжди е погребане і знищене... Тому за кождим разом, коли сходимося, щоб почтити память героїв, то йдемо як до жерела надії, потіхи, взору."

ПОСВІДКА ВІДБОРУ ЖЕРТВИ

Прага, 28. квітня, 1923.

Всечеснійший отче Василю Гривнак в Мінеаполис, Минн.

За Вашу ласкаву посилку чека на суму 20 долярів від української громади при греко-католицькій церкві св. Константина в Міннеаполис для наших українських жовнірів в Чехословаччині прошу приняти і Вашим славним громадянам передати мою найсердечнійшу подяку.

Ми Вам дуже вдячні, що памятаете на нас нещасних, які не знають тепер, де їм голову приклонити. Вирішення справи Східної Галичини їх зовсім не прибило на душі, навпаки вони немов наново віджили, докладнійще формулують свое визвольне завдання, яке хочуть з найбільшим завзяттем перевести. Мусимо добути волю рідному краеви і народови! Всі мусимо братися до визвольної праці.

Враз з найщирійшою подякою прошу приняти мій щирий привіт.

Др. Смаль-Стоцький.

ДЕ СЕРЦЕ МОЄ?

Де вітри віють,
Трави зеленіють,
Де гори високі
Й ліси широкі,
Там серце мое!

Де згідливі люди
Горнуться до груди,
Свое величають
І вперед ступають,
Там серце мое!

Де гори високі
І бистрі потоки,
Де чути трембіти,
Солодкі привіти,
Там серце мое!

Де коні степами
Гримлять копитами,
На волі гарцюють,
Сідла не чують,
Там серце мое!

Вірли де літають,
З сонцем розмовляють,
Дніпрові де води
Лиш просять свободи,
Там серце мое!

Де в краю козачім
Люд більше не плаче,
Бо доля прибула,
А лихо минуло,
Там серце мое!

Де люди віджили,
Воскресли з могили,
І пісні співають
В гурті ся тримають,
Там серце мое!

Ізидор Воробкевич.

ДОПИСИ

БРУКЛИН, Н. Й.

Заява.

Подаю до відома, що до моеї резиґнації з предсідателя українського ратункового комітету в Бруклині спонукало мене добро цього товариства. Я бачив, що деякі товариші дивилися нерадо, що я е головою комітету і я уступив, щоби не бути їм на перешкоді. Заразом додаю, що і надалі остаю членом комітету і буду старатися, після моеї найлучшої змоги, помогти ратунковій акції для рідного краю. Дякую також щиро усім, які помагали мені і комітетови у добрій роботі для народу. Хай живе Соборна Україна і сильна едність поміж усіми добрими дітьми нашої Вітчини!

Григорій Бардак.

СПРІНҐ ВЕЛІ, Н. Й.

Звіт з віча.

Дня 23. червня с. р. відбулося віче в нашій місцевости в справі збірки на допомогу рідному краеви. На жаль не всі зрозуміли вагу хвилі. Деякі остали байдужими і не прибули. Однак віче відбулося в добрім порядку. Віче отворив д. А. Кашинський і завізвав присутних до вибору президії. Зістав вибраний предсідателем К. Ільків. Вибраний предсідатель подякував за вибір, і довіре та покликав на секретарів д. Й. Цаповського і І. Бребу. Відтак представив присутним головного бесідника д-ра В. Галана. Коли д-р В. Галан появився на сцені, публика привитала його грімкими оплесками. Др. В. Галан, в своїй півтора годинній промові змалював події в старім краю, як рівнож представив бувшу галицьку стотисячну армію, що так завзято боролась проти польської 600,000 тисячної армії, а переможена числом і браком воєнних засобів, мусіла відступити за Збруч. Дальше заявив, що наш нарід постановив доти вести боротьбу проти польського гнету, поки не здобуде свою власну державу.

Другий забрав слово д. Й. Цаповський. В короткій а палкій промові загрів присутних до щирої праці і до едности. Говорив, що нам не пора ділитися на партії, бо ми всі Українці та що в нас повинно боліти серце в усіх однаково і всі разом повиннісьмо подати поміч старому краеви.

Третий забрав слово д. А. Кашинський. Він згадав, що і за часів татарських погани так не знущалися, як знущаються наші „браця". Говорив, що нам треба складати жертви і боротись доти, поки не здобудемо свою самостійну державу.

Відтак предсідатель К. Ільків представив присутним, що в Америці завязалось Обеднанне українських організацій для визвольної боротьби. Говорив що Обеднанне наложило добровільний місячний податок для кождого Українця і Українки в Америці. Проте взивав, щоби кождий старався платити свій податок, бо лише ми можемо уратувати тисячі нещасних від голодової смерти. Відтак зарядив збірку на Рідну Школу в Галичині. Сейчас вічевики зложили як слідуе: Й. Цаповський $10.00; К. Ільків, В. Каськів, Д. Гнилишин, О. Мельник, С. Магомета, В. Гурц, Н. Андрусишин, І. Бреба, А. Кашинський, М. Кашинська, І. Кріль, К. Робовський, Й. Робовський, С. Чавус і П. Бандура, О. Хомий по $1.00; П. Загадайко 50 цнт.; дрібними жертвами зібрано $1.10. — Разом $27.60. З протестаційного віча було в касі $5.55. Разом $33.15. Розхід вічевий $8.00. Вислано до Обеднання $25.15.

Перед вічем зібрано на боевий фонд. Свій однодневний заробіток зложили: К. Робовський, К. Ільків, Й. Робовський, І. Кріль, І. Бреба, Яків Струк, І. Ґамлій, Д. Гнилишин, С. Магомета, Н. Загадайко по $5.00; П. Бандура $3.00; М. Терпеливець, І. Порубалюк, Н. Смеречинський по $2.00; П. Кріль, Лука Кріль, І. Терлецький, П. Магомета, С. Ґалиґа по $1.00; Н. Романський, М. Орищин по 50 ц.; М. Мельник 25 ц. Разом $65.25. На Рідну Школу з віча було $25.15. До Обеднання вислано чеком $90.40.

Всім жертводавцям великий спасибі!

Комітет.

ІЗ ЛИСТУ З КРАЮ.

Стріляють як собак.

Новоселиця в квітни 1923.

Коло нас нічого доброго не чути. Війско понищило нас, бо від нас рекрути не хотіли іти до війска, а люди від 24—40 літ не хотіли реґіструватися. Як до села прийшли „кватирмахери" то „під горою" мав счинитися бунт. Тоді польські жовніри прострілили Івана Палійчука (Леся), того, що ходив з нами до школи. Він дістав одну кулю у груди, а другу в голову. Єще жие у шпитали, але тяжко, щоби з того вийшов. Вони ранили також його молодшого брата у голову. Відтак прийшло до нас війско, одна компанія піхоти і одна шкадрона кавалєрії. Кінота стояла три дни, а піхота пятнайцять день. Щоденно громада мусіла їм платити два міліони мп., крім курий, яець, хліба і ріжного збіжа. Кромі того увайцять осіб побито тяжко і відставлено до тюрми в Коломиї. Між ними сидить Олекса Павлик і Юрко Ілюк з жінкою. Їх особливе тяжко побито, бо казали, що вони приготовлювали повстанне.

Бідні люди через Великдень сиділи заперті і хто знае, коли їх випустять. Найдяться їх воші у тім арешті, зазнають нещасні всілякої муки від ляцьких насильників.

Тут нас усіх від 20—40 років поасентерували і маемо кождого року іти на два місяці „на цвічення".

Молодих до 27 року нігде за границю не пускають.

(Далі приватне).

УКРАЇНСЬКЕ ЖНИВО В АМЕРИЦІ

Українці в Злучених Державах переведуть добре сьогорічне жниво, коли зберуть в літі бодай 2,000 нових членів, старших і малолітних, для своєї організації Українського Народного Союза.

Літо мине і спека мине, але доробок для У. Н. Союза останеться і на холодну осінь та на студену зиму, для добра всіх членів й усього народу.

Тож до діла всі як один, тямлячи стару правду: Один за всіх, всі за одного!

АНҐЛІЙСЬКА СЛАБІСТЬ У ДІТЕЙ

Анґлійська слабість, яку в Америці називають „рікетс", а яка звісна теж під назвою „рахітіс" — це слабість костей. Вона проявляеться головно серед зовсім малих одно-, дво-, трилітних дітей і відповідно не лічена оставляе по собі сліди на все життя.

Недуга ця полягае в тім, що діточий организм не відживлюваний як слід, не дістае тих складників, які потрібні до доброго і правильного розвитку сильних костей. Через те діточі кістки не набирають потрібної твердости і не можуть як слід піддержувати тіла ані сповняти своїх инших завдань. Це й проявляеться на зовнішному вигляді хворої на ту недугу дитини. Ноги в неї викривлюються в каблуки, кости в колінах та на кістках рук і ніг в неї неприродно грубіють, а грудна клітка дуже часто через грубіння кінців ребер набирае неприродної форми. Дитина часто виглядае якби була горбата.

Кромі того дитина хвора на ту недугу дуже пізно вчиться ходити, пізнійше, чим повинна дістае зубки, а й вони дуже скоро по тім псуються. Ще заки видно скривлення ніг чи здеформованнія грудної клітки, дитина, в якої е початки „рахітіс" дуже сильно пріе, передовсім в часі сну, і то на голові і в горішній части тіла, часто западае на жолудок і плаче, коли її переносити з місця на місце, або взагалі рухати. Це послідне тому, що в неї дуже ніжні кости і болять її при порушенню.

Природно, що ті всі прояви відбиваються на загальнім здоровлю дитини, не дають їй як слід розвиватися, роблять її не відпорною на инші недуги, як запалення легких, інфлюенца та дифтерія, та епричинюють, що у таких дітей усі діточі недуги мають богато сильнійший і небезпечнійший перебіг, чим у здорових. Неодна дитина легко перебулаб кір, шкарлятину чи коклюш, та ослаблення наслідком рахітіс каже її мучитись, а часто й спричинюе смерть.

Причина тої недуги лежить у невідповіднім відживлюванню та нездоровім приміщенню дітей. Недостаток доброго материнського чи коровячого молока, брак свіжого воздуха і сонця, бруд та вогкість помешкання та нечиста постіль і одежа дитини, це й е одинокі причини тої недуги. Ліком на неї — свіжий воздух, сонце, чистота та здоровий харч. Молоко матери — в перші місяці життя, а як мати не може сама кормити або нездорова, то свіже коровяче молоко, по тім по трохи ярини, в якій находяться складники потрібні для доброго розвою костей (вітамін) як пр. сок з помаранчі. Коли недуга вже проявляеться, тоді богато сонця (лиш зовсім малих дітей не слід виставляти в найгорячійшу пору дня прямо на сонце), а далі натирання рибячим траном по припису лікаря.

Взагалі лічення анґлійської недуги полягае не так в ліках, як в відповіднім плеканню і відживлюванню дитини. Тому в першу черґ утреба дбати, щоб не допустити до появи цеї слабости, а то значить вважати на те, як дитина мешкае і чим її кормлять. Це встереже батьків від богатьох клопотів а дитину виратуе від терпіння, часто від каліцтва а деколи і від смерти.

JERSEY CITY, N. J.

Український Народний Дім (на горах міста), 365 St. Paul's Ave. повідомляе, що **в суботу дня 7-го липня 1923 р. о годині 8-мій вечером** відбудеться **МІСЯЧНИЙ І ПІВРІЧНИЙ МІТИНҐ.** Взиваеться всіх членів щоби прибули на сей мітинґ, а також і тих, котрі еще не е членами, щоби прибули і вступили в члени У. Н. Дому.
52,55,58 Гр. Шустикевич, рек. секр.

ВАЖНІЙШІ МИРОВІ І ТОРГОВЕЛЬНІ ДОГОВОРИ СОЮЗА СОВІТСЬКИХ РЕСПУБЛИК

Такої великої частини світа, якою є бувша Росія не можна було без шкоди для всего людства виключити зовсім з міжнародних зносин і тому, хоч правительства, яке тепер має власть в тій території більшість держав не признала, все таки богато країв і народів увійшли в зносини чи то з самим большевицьким урядом, чи то за його посередництвом, а деколи і без нього, з ріжними установами і підприємствами у границях так званого Союза Соціялістичних Совітських Республик.

Зносини навязані тим шляхом далеко не подібні до нормальних міжнародних і міждержавних взаємин. З одного боку совітське правительство старається впливати та контролювати усе, що в який небудь спосіб стикається з заграницею, а з другого боку уряди і суспільности инших держав ставляться з недовірєм і з великою обережністю до всего, що стоїть у якомусь відношенню до большевицького уряду. Одним словом у тих зносинах недостає одного головного звена всіх міжнародних взаємин себто взаїмного довіря. Все таки протягом послідних часів деякі нитки навязано і не можна вже говорити про „відокремлення" чи там „відрізання" Совітських Республик від прочого світа.

З визначніших держав Австрія, Англія з Канадою, Данія, Естонія, Латвія, Литва, Німеччина, Норвегія, Польща, Туреччина, Фінляндія і Чехословаччина заключили торговельні а то й політичні умови з правительствами поодиноких радянських республик чи вже з теперішним урядом „Союза".

Одним з важніших політичних і економічних договорів є звісний рижський мир, яким в 1921-ім році покінчилася польсько-російська війна. Заключила його Росія і Украіна з Польщею. Він встановляє границі між обома сторонами, заключає в собі взаємне визнання урядів держав, які його підписали, предвиджує нормальні диплиоматичні і конзулярні зносини, та дає основу для торговельних, комунікаційних, почтових, репатріяційних і инших договорів, які й позаключувано пізнійше протягом 1921 і 1922 року.

Версальський мир приневолив був Німеччину відректися від договору заключеного з Совітською Росією в Берестю Литовськім на початку 1918 року. Тому в маю 1921 року Німеччина заключила з Росією нову тимчасову умову, якою встановлено торговельні місії, урегульовано торговельні зносини та поміч воєнним полоненим, які тоді ще находились в обох краях. В 1922 році договором в Рапалльо поширено попередні умови в тім напрямку, що обі держави визнали взаїмно свої правительства, відновили правильні диплиоматичні зносини, зреклись взаїмно відшкодовань за шкоди, спричинені в часі війни, а Німеччина відказалась від відшкодовання за сконфісковане і націоналізоване майно своїх горожан, з застереженнем, що ця точка умови так довго остане в силі, доки Росія не захоче признати такого відшкодовання горожанам якоїсь иншої держави. Тоді вона мусітиме звернути вартість забраного майна і Німеччині. Цей договір ратифіковано (затверджено) в січні 1923 року, а в кілька неділь по тім поширено його і на Україну.

Австрія заключила тимчасовий мир з Совітами ще в 1921 році. Він предвиджує цілу низку економічних і торговельних вигід і в головних зарисах подібає на російсько-німецьку умову з того-ж року. На основі того договору саме тепер ведуться переговори по ріжним господарським справам між обома краями.

Ще в 1920 році заключила Совітська Росія торговельний договір з Фінляндією, та політичні і економічні умови з Естонією, Латвією і Литвою. Договори ті встановляють правильну конзулярну службу між тими державами та дають основи для економічних і торговельних умов, які пізнійше і позаключувано.

Правительство турецьких націоналістів у своїм змаганню найти союзника, який мігби йому частинно відзискати втрати понесені наслідком невдачі в великій війні, заключило було в березні 1921 року в Анґорі договір з Радянськими Республиками. На основі того договору привернено диплиоматичні і конзулярні зносини між обома державами, встановлення напрямні торговельних умов та відновлено почтові, телеґрафічні і комунікаційні зносини. Між иншим заведено пряме залізничне получення на лінії Москва-Тифліс-Александрополь-Кара.

Інтересний договір заключила в квітні 1923 року зі Совітами Данія. Він заключає в собі постанови про взаїмний обмін диплиоматичними представництвами, взаїмні почтові, телеґрафічні, радіотелеґрафічні та комунікаційні права та ґарантії про взаїмну охорону майна і безпеченства горожан обох договорюючих сторін. Мимо того Данія формально не визнала в тім договорі правительства Совітів а кромі того застереглась, що ця умова зовсім не має ніякого впливу на те, чи і скільки Совіти мають заплати відшкодовання за націоналізоване і знищене в часі революції майно данських горожан, та що сам факт заключення договору не означає ніякого обмеження чи зречення ся тих претензій. Таке саме застереження відносно свого державного майна, та майна своїх горожан зробила і противна сторона.

Між Норвеґією а Совітами істнує вже від 1921 року тимчасова торговельна умова, складена на зразок анґльо-совітського торговельного договору з того самого року.

Англійсько-совітська умова була підписана і увійшла в життя в березні 1921 року. Вона обовязує до нині. На її основі обі держави удержують торговельні місії, забезпечують собі взаїмно свобідне мореплавство та ґарантують охорону горожан, які найдуться на території котроїсь з договорюючих сторін. Питання про взаїмні претенсії та відшкодовання відкладено до переговорів про формальний мир і визнання. До того договору пізнійше прилучілась і Канада, яка й вислала свого представника до Росії, щоб провірити можливість і услівя торговлі з нею. З часу заключення цеї умови у Лондоні находиться совітська торговельна місія. Англійська місія в Москві. В Канаді поки що нема ще представника Совітів.

Умову про взаїмний обмін товарами та про право закладати свої деякі підприємства заключила Чехословаччина зразу з Україною, а далі і з Росією. Обі совітські республики удержують свої торговельні преставництва в Чехословакії та закуповують там ріжні товари. Чехословаччина зі свого боку вислала була лиш комісію для зібрання інформацій про можливість торговлі і промислової праці у совітських республиках, та не встановила постійного торговельного представництва.

Між Італією, Швецією та Персією з одного боку, а Совітами з другого намічено було проєкти тимчасових договорів, та їх не затвердили, першого і послідного Всеросійський Виконавчий Комітет, другого шведський парлямент. Переговори між тими державами ведуться одначе далі, а навіть торговельні представництва обох сторін перебувають в тих державах.

Швайцарія, хоч позволила деяким економічним совітським місіям прибути на свою територію, не хоче вести ніяких переговорів зі Совітами до часу, поки вони не зобовяжуться заплатити відшкодовання за сконфісковане майно швайцарських горожан.

Злучені Держави Північної Америки не заключили до тепер теж ніякої умови з Союзом Радянських Республик. Намір Америки вислати представника, який на місци приглянувбися відносинам в бувшій Росії, та зібрав відомости про те чи взагалі який договір для Злучених Держав бувби можливий і бажаний, відпав наслідком услівий, які Совіти ставили Америці. Та торговельні зносини між обома державами істнують на ділі без перешкод з боку правительств та без ніяких договорів. Богато американських фірм вивозить свої товари у радянські республики, а з другої сторони торговельні представництва ріжних совітських економічних інституцій перебувають в Злучених Державах та закуповують тут те, що їм потрібно. Почтові зносини рівнож наладнані. У Ню Йорку находиться представництво „Аркос" себто офіціяльної совітської закупочної централі, яка має свій головний заграничний осідок в Лондоні, а тут одну зі своїх віток. Тут є теж представництво всеросійського кооперативного „Центросоюза" та сибірського союза кооперативів „Закупобіг". Цей послідний працює незалежно від попередніх, тому що Сибір, хоч належить до радянського союза, все таки задержала свою економічну незалежність.

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЙОКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ПЕРШИЙ ТОМ.

(Продовження) (6)

Але чоловік не зважає тепер на свічадо, ані на таємничі знаки на стінах; він дивиться лише вгору в повітря з серіозним занепокоєнням і пересвідчується чи не відчинився затвір його дротяної лямпи.

Біля лямпи видно тепер велике коло випарів.

Повітря підземної ночі набірає блакитнувату темряву.

Чоловік знає що це значить. Полумя в дротяній лямпі сипле безупинно іскрами, інколи воно спалахує високо, і дріт починає бути червоним.

Янголи смерти ходять кругом під землею.

Два примари жиють в печерах копалень камінного вугля, двоє злих духів. Слуге смерти.

Один з них є „вибуховий ґаз" другий „злий ґаз".

Ці два жахливі примари страшні тирани копалень вугілля.

„Злий ґаз" підходить лише крадькома. Він тяжить своїми задушливими важкими випарами на грудях, він іде разом з робітниками і паралізує їм язики; він буває присутним при їх роботах, витримує разом з ними, тішиться їх жахом, і навчивши їх добре молитися, осідає, віддалюється, повертає назад до свого провалля.

Але „вибуховий ґаз" страшний. Він прилітає як буря, кидає полумя, запалює навколо штольню, ламає склепіння, руйнує шахту, проламує підлогу і розтрощує людей.

Хто заробляє свій хліб під землею, той ніколи не може знати коли він стріне одного чи другого з цих примарів.

Таємниці вибухових ґазів не дослидив ще ніхто. Гадають, що він повстає наслідком зіткнення ґазу воденя з кисенем вільного повітря.

А „злий ґаз" потрібує лише одної іскри, щоб зробитися „вибуховим ґазом". Легкодумне отворення лямпи Деві, тертя сірника вистачає, щоби раптом запалити цілий вулкан.

Самотний чоловік дивився з зростаючим занепокоєнням, як повітря навколо робилося все більше опаловим; воно утворило вже цілу хмару туману навколо нього.

Він не чекав поки приплив осягне найвищого пункту; в стіні печери була вирубана невеличка ступінь, і осягши її, він вискочив з човну; потягнув його за ланцюг позаду себе, привязав до котви прикріпленої до стіни печери і побіг ґеть по виступу вибитому навколо по стіні, яким він осяг тяжкої залізної двери, що замикала получаючий прохід; він відчинив її і замкнув знов за собою.

Прохід провадив до штольні. В покладі камінного вугля були вузкі згідно припису пробиті вулички, в бічних проходах яких напівголі чоловіки довбали своїми гострими копачами чорну верству, відбиваючи від неї кавалки.

Тут не чутно нічого окрім монотонного довбання. В копальнях вугля не співають, не жартують, тут не чутно навіть привітання гірників: „щасти Боже". Бо тут бувають лише нещасливі можливости.

Кождий робітник має уста завязані грубою хусткою, скрізь яку він дихає.

Деякі проходи такі вузькі, що робітники лише лежучи на спині відбивають вугіль над собою копачем; так просуваються вони вперед і випихають потім плазуючи на животі маленькі возки навантажені вуглем.

Чоловік що прийшов з печери не відріжняється нічим від робітників; його одіж також чорна від сугля як і у иньших. Його руки так-же шорсткі, він іде також з довбнею і копачем; але вони все-ж впізнають його. І коли він іде скрізь прохід, кождий робітник, повз якого він іде, спиняється на мент і шепоче опускаючи копач: „злий ґаз іде".

„Помагай Біг!" відповідає той.

Всі що стрічають його переносячи тягарі і посуваючи грабарки, говорять сумне присливя: „злий ґаз іде".

Злий ґаз був дійсно тут. І всі ці люди, які ходять тут спокійно туди і сюди, довбають, посувають ґрабарки, так близько від смерти як злочинці, яким виголосили вже присуд смерти. Повітря, яке тяжить на їх грудях, запах якого вони чують, яке напвнює їх лямпи до верху дротяного колпака незвичайним вогнем, є подих того світу, подих смерти; досить одної вільної іскри і всі, які тепер ще живуть тут, мертві і поховані і вгорі плачуть сотки вдів і сиріт по них. Лямпи Деві біля них повні блискучого полумя, посередині якого ґнот масляної лямпи подібний до червоної жарини. Поломя в лямпі є поломя смертельної небезпеки, яку стримує лише дротяна тканина (вязниця вогня). Також і дріт розпалений червоно, але через це він всеж стримує духа вогня, як перстень Соломона демона.

І незважаючи на це все робітники ходять спокійно навколо в цім домі смерти і в грізній близости янгола смерти виконують свою працю як иньші, що під вільним божим небом косять свіжу траву на запашних луках.

А чоловік, який ходить між робітниками, є самий власник копальні.

Він зветься Іван Беренд.

Він сам доглядач, директор, інжінер копальні і бухгальтер в одній особі.

Він має досить роботи.

Але є добре присліве: „коли ти щось потрібуєш, то роби це сам; коли-ж ти цього не потрібуєш, то полиши иньшим".

Це скріплює дух робітника, коли він бачить, що йогоework робтодавець старається разом з ним.

Коли копальню наповнює фатальний ґаз, то пан як робітник вітає кождого стрічного словами: „злий ґаз іде". Вони бачать що пану його життя не дорожче ніж кождому робітнику.

Власник не тікає, коли помітна небезпека. Спокійно, з зимною кровю дає він розкази, відкрити вентіятори, щоб змінити повітря в штольні і переміняти робітників замість кожді шість годин по трьох годинах. Він сідає у відро з шкіри буйвола і спускається в колодязь шахти, щоб подивитися чи нові отвори не є небезпечні. Він розворушує вугільний груз залізним дручком щоб подивитися чи не зогрівся він і чи не розвиває він ґазів, які можуть викликати самозапалення. Коли вентілятор внизу і повітряна помпа вгорі починають працювати він стає сам до анемометра. Це тендітна машина подібна до дитячого вітрячка; крила зроблені з тоненьких листків пресованого золота, вісь повертається на рубині і круг порушує колесо з стома зубцями. Повернення цього колеса показує як велика зміна повітря в шахті. Вона не повинна бути ані сильнійше ані слабше ніж рух „злого ґазу"; він сам вважає на це, і зарядивши все, приклавши до всього свою руку і почекавши, поки всі заряджені роботи були виконані, він був останнім витягнутий на денне світло.

Денне світло? — Де є тут денне світло? В долині Бонда сонце звичайно не світить. Чому ні?

Бо тін вічної хмари диму тяжить над нею. Це є краєвид, намальований сажею.

Шляхи, що провадять туди, чорні від вугільних шляхів, хати чорні від спадаючої сажі; ліс і поле чорні від тонкого вугляного пороху, який вітер розносить далеко від величезних куп камінного вугля, які нагромадили скриплячі грабарки і які зменшують тягарові вози, що навантажуються з них; чоловіки та жінки, які працюють там також всі чорні від сажі. Коли ліс навколо криє птахів, то і вони всі мусять бути чорні.

Камінно-вугільна штольня відкрита на стрімкім боці горба, і отвір її обкладений масами вугля, що блищить сталевою синевою; на цім невисокім горбі простягається рівнина з якої видно в далечині вежі панського замку. Вони чорні від віку.

По одній боці горба лежить долина, низ якої займають печи для дестіляції камінного вугля. Це довга група будов з чотирма високими димарями. Ці димарі день і ніч викидають дим то білий то чорний. Там дестілюють сірку з камінного вугля; для топлення металів її можна лише так уживати.

Бо головним споживачем копалень є гармарня, що працює на сусідній стіні гори. Вона має пять димарів, з котрих веться дим. Коли гамарня пускає з себе білий дим, то з дестіляційних печий підіймається чорний дим і навпаки. Ці два варстати затягають постійно хмарну запону над долиною, скрізь яку навіть проміні сонця пробиваються брунатними. З гамарні випливає іржаво-чорний струмок з копальні чорний як чорнило. В долині обидва струмки зливаються і біжать далі разом. Якусь відстань іржаво-червоний боронеться проти чорного, нарешті він здається, і чорний струмок тече нобідно повз чорні ліси і поля.

Це сумний краєвид і сумно думати, що людина може пробути тут найкращі роки своєї молодости без товариства і радостей.

Вийшовши з глибини землі на поверхню Іван Беренд не почув щоб його серце белось хоч одним ударом пульса швидче ніж там внизу.

Тай яку ріжницю знайшов він!

Внизу ґаз воденя, вгорі випари сірки. Внизу чорне склепіння камінного вугля, вгорі темне склепіння неба. Тіж самі люди внизу як і на горі. Це був вечір пізньої осени. Сонце подалося вже на покій, і коли хмари західного неба трохи розсунулись за далеким замком, небо між обіем і хмарами запромінілось золото-червоним блиском. Вежі старовинного замку відбилися ще чорнійше на сяючій зорі неба, тим часом як димарі дестіляційних печей, краї гірських лісів і верхи куп камінного вугля засвітились золотом. Небесна фея вичаровала золоті окрайки на чорнім краєвиді.

Робітники кінчили свою денну працю. Жінки і дівчата, працею котрих було пересувати грабарки, поспішали ґрупами до дому. Одна з них почала співати. Це була словацька народня пісня, рід романса. Мати віддає свою доньку заміж і прощається з нею; вона нагадує їй дитинство словами:

„Коли я чесала тебе,
Хиба я сіпала твоє волосся?
Коли я мила тебе, моя дитино,
Хиба я не була ніжна?"

Мельодія була така зворушуюча, така мелянхолійна, як славянські мельодії взагалі — ніби її компоновано плачучи.

І голос, який співав цю пісню, був гарний, звучний, повний почуття.

Іван зловив себе на тім, що він спинився і слухав цей мелянхолійний спів, доки він стих за будинками.

І в цю хвилину йому здалось, ніби була всетаки ріжниця між життям під землею і життям на землі.

Пісня затихла, хмари задавили зорю, і тепер краєвид зробився дійсно чорним. Не видно ані зірки, ані білої хати.

Лише вікна лежачої насупроти гамарні світили в ніч, як вогнені очі страховища чигаючого вночи на людей, і дим дестіляційних печей підіймався з димарів, рисуючи на небі блідожовті круги.

(Дальше буде).

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околиці близько Ню Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати, 3 руми $1350 — $300 готівкою; 4 руми $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і штори на місци. Пишіть, або зайдіть до:

ГРИГОРАК І МЕЦКА,

529 E. 6th Street, New York, N. Y

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 170 акрів, 95 засіяних ріжним збіжем, сад, ліс, дім на 12 кімнат, телефон, вода, 6 инших будинків, фармерські машини, 13 дійних коров, бик, 5 ялівок, 2 коні, 700 кур. Ціна $5800, готівкою $2500.

Фарма 61 акрів, сад, 10 акрів ліса, решта засіяно, дім на 9 кімнат і 5 инших будинків, машинерія, 4 корови, 2 ялівки, 2 коні, 450 курий. Ціна $3900, готівкою $1600.

A. MIKROTT,

103½ St. Marks Pl., E. 8th Street, New York, N. Y.

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, 40 миль від Ню Йорку, 122 акри, 12 акрів ліса, решта засіяна, овочевий сад, гарний дім на 10 кімнат з водою і ваннами, нова стодола, курники і другі забудовання, 12 коров, 3 коні, 300 курий, вся потрібна машинерія, близько великого міста, школа при фармі. Ціна $8500, готівкою $3500. 56-59

PETER OWDY,

194 Avenue A, близько 12-ої улиці, New York City

ПО ПРИЧИНІ СТАРОСТИ продаєтся дешево фарма 106 акрів, 75 акрів орного поля, решта пасовиско і будівничий ліс, велике озеро де можна ловити рибу і купатися, великий овочевий сад, гарний дім на 12 кімнат, стодола, курники і другі забудовання, 12 коров, 2 коні, 400 курий, вся потрібна машинерія, школа при фармі, 2 милі до міста. Ціна $4600, готівкою $1900. 56-59

S. POKUTNY.

429 E. 5th Street, New York City

$500 ГОТІВКИ КУПИТЬ

дім на шість кімнат в одній з найліпших околиць в Брукліні, Н. И., звідки за 5 цнт. ідете денебудь до Ню Йорку. Повна ціна $3.700, решта як рент, 2 лоти 40x100. Голоситись до: **Guarantee Realty Co., 152 Nassau St., Room 417, New York.** 54-59

КОСИ!

На днях отрималисьмо з Відня коси, з найліпшої, клепаної і добре гартованої стали, довгі 32 цалі, важать повер 3 фунта, ціна з пересилкою $3.00. Перстень до коси 50 цнт. Стальовий молоток 60 ц. Бабка 60 ц. Брусок 25 ц. Замовлення посилайте враз з грішми на адрес:

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ІЗ ЗБІРКИ В ДЕНЬ КВІТІВ

Продовження виказу „Дня Квітів" на Рідну Школу.

З переносу з попереднього виказу 599.22

22. **Джерзи Сіті, Н. Дж.,** Осип Логин 1.00

23. **Велфер Айленд, Н. И.,** Михаїл Яросевич 2.00

24. **Рочестер, Н. И.,** пані Ю. П. 2.00

25. **Филаделфія, Па.,** від бр. св. Йосафата переслав п. М. Стефанів 5.50

Зложили: Пантелемон Міхальчук і Стефан Чопик по 1.00; по 50 цнт.: Олекса Лануш, Андрей Черцевий, Григорій Гураль, Августин Шевчук; по 25 цнт.: Николай Мельник, Йосиф Стравковський, Николай Бордун, Панько Бордун, П. П., М. С.

26. **Миннеаполис, Мінн.,** від української громади переслав п. Н. Грубрин 80.00

П-ни Юлія Степанчак і Анна Харчишин зібрали 41.30; збірка 24. червня в церкві св. Константина 38.70.

27. **Питсбург, Па.,** від української громади переслав п. М. Сарахман 35.35

Зложили: Михайло Олійник 5.00; Стефан Олійник і Василь Опишків по 2.00; по 1.00: Михайло Сарахман, Іван Цвік, Василь Станько (мол.), о. Іван Жук, Петро Попадин, Василь Дикий, І. Іванцик, Дмитро Романяк, Панько Лещак, Гр. Хитра, Мих. Мандзак; по 50 цнт.: Дмитро Кохіняк, Дмитро Остановський, Онуф. Білик, Петро Папай, Николай Бац, Іван Прошик, Николай Козик, Михайло Вуйко, Василь Москаль, Іван Потоцький, Михайло Вуйтуж, Іван Мідянка, Ілько Федина, Іван Корбецький, Стеф. Дзюба, Дмитро Борохв, Іван Мосур, Михайло Вуйцік, Стефан Іскат, Якуп Мицак, Андрій Гнатонько, Николай Струс; по 25 цнт.: Михайло Лейбик, А. В. Німен, Теод. Сенько, Йосиф Сірохман, Роман Шегда, Василь Феделький, Ник. Владичак, Стефан Мельник, Теод. Возьний, Василь Диркач, Василь Сабран, Николай Мазурчак, Якуп Біда, Николай Присташ, Лесько Циклінський; дрібними датками 60 цнт.

28. **Пасейк, Н. Дж.,** від тов. читальні „Просвіти" (дохід з представлення) переслав п. Володимир Білоруський 45.00

29. **Ню Йорк, Н. И.,** від українських громадян переслав п. Михайло Зазуляк 23.00

30. **Ню Кенсінгтон, Па.,** переслав о. Павло Процько 7.50

(Цю суму зібрали діти української школи в „День Квітів" на Рідну Школу).

31. **Нюарк, Н. Дж.,** від парафії переслав о. В. Довгович 18.15

32. **Нюарк, Н. Дж.,** Вп. о. Петро Повятишин 25.00

33. **Нюарк, Н. Дж.,** Вп. о. В. Довгович 5.00

34. **Нортгемптон, Па.,** від Сестрицтва св. Ольги переслала Т. Демчук 5.75

Зложили: Онуфрій Палій 1.00; по 50 цнт.: Марія Косій, Йосиф Косій, Петронеля Масюк, Анна Глущак, Матвій Темошак; по 25 цнт.: Ксеня Кочан, Анна Крохмалюк, Анна Борко, Володимир Романків, Анна Куштай, Анна Трач, Параскевія Дворняк, Теодора Демчук, Лука Демчук.

35. **Милвил, Н. Дж.,** від громадян переслав п. Йосиф Годяк 10.00

Зложили: Тов. Запорожська Січ 3.20; по 75 цнт.: Гр. Замойський, Ст. Чопик, П. Чопик, Т. Ковальський, А. Ковальська, Йос. Минько, І. Дидко, Н. Гнатюк, Н. Г.; по 25 цнт.: С. Мултан і Н. Колитко.

36. **Браддок, Па.,** від громадян переслав п. Іван Цьокан 6.00

Зложили (на Рідну Школу) по 1.00: Іван Цьокан, Іван Савчин, Григорій Буярин; (на університет) по 1.00: Іван Цьокан, І. Савчин, Григорій Буярин.

37. **Спрінг Валей, Н. И.,** від тов. Просвіти переслав п. К. Ільків 25.15

Зложили: Н. Цаповський 10.00; по 1.00: К. Ільків, В. Каськів, Д. Гнилишин, С. Магомета, О. Мельник, В. Гурц, І. Брега, А. Кашинський, М. Кашинська, І. Кріль, К. Робовський, Н. Робовський, П. Бандура, С. Чавус, О. Хомій, Н. Андрущишин; Павлена Загадайко 50 цнт.; дрібними жертвами з попереднього протестаційного віча осталось 5.55; дрібними датками 1.10.

38. **Шікаго, Ілл.,** від парафії переслав о. А. Н. Сіменович 12.60

Зложили: Збірка церкві св. Петра і Павла 10.00; шкільні діти 60 цнт.; о. Н. Сіменович і Леонора Волчко по 50 цнт.; по 25 цнт.: Н. Цішик, Анна Мулик, Микита Копатик; Марія Копатик 10 цнт.; її діти 15 цнт.

РАЗОМ $908.22

ИНШІ ФОНДИ

З переносу (на хлопців) 58.25

Бруклин, Н. И., від місцевої Ліги амер. Горожан переслав о. Володимир Лотович 10.00

Маджестик, Кентоки, Григ. Ватраль (на інвалідів) 3.00

Вест Пулман, Ілл., зібрано на хрестинах в Стефана Креденса а переслав п. Петро Костюк на сироти в Галичині 10.00

Зложили: Петро Пристуляк і Михаїл Чупка 2.00; по 1.00: Йосиф Пабарилав, Олекса Креденс, Петро Костюк; Ілія Гавришків 75 ц.; по 50 цнт.: Онисим Станькевич, Марія Красота, Іреней Онищук; по 25 цнт.: Гаврііл Бутовський, Василь Тупиця, Вас. Шавала.

Нюарк, Н. Дж., Іван Павлина: На голодних на Великій Україні 3.00; на Січових Стрільців 2.00; на студентів у Львові і Відни 2.00 — разом 7.00

Нюарк, Н. Дж., Петро Сороклїт на політичних вязнів 1.00

Йонкерс, Н. И., від Співацького Товариства переслав п. Василь Мандзій 25.00

Пеорія, Ілл., А. Куш: на інвалідів 1.00; на Січових Стрільців 1.00; на сиротинець в Филаделфії, Па. 1.00 — разом 3.00

Парлет, О., Роман Кильник: на політичних вязнів 2.00; на інваліди 1.00; на сироти у Львові 1.00 — разом 4.00

Скрентон, Па., з віча переслав о. Мирон Залітач 75.00

(На інвалідів 37.50; на сироти в краю 37.50).

Белфонт, Па., від громадян переслав п. Михайло Боровський 6.50

Зложили: (на інваліди 3.25; на студентів у Львові 3.25) по 1.00: Михайло Боровський, Іван Працкевич, Михайло Козла, Вас. Бенза, Іван Бойчак; по 50 цнт.: Йос. Іздебський, Петро Кушвара, Т. Працкевич.

РАЗОМ $202.75.

Обєднане Ук. Організацій.

ROYAL MAIL

Часті відїзди межи **НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГ** на нових великих чудових „O" кораблях. Модерні під кождим оглядом **OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA**

До Европи		ЦІНИ	З Европи	
2-га кл.	3-та кл.		2-га кл.	3-та кл.
		ГАМБУРГ		
$130	$103.50		$130	$102.50
		КИЇВ		
$150	$116.50		—	$116.50
ХАРКІВ	$116.50		—	$116.50

Цілковито приватні кабіни в 3-ій класі. ВАЖНЕ! Не тратіть часу купити шифкарти для Вашої родини в Европі. Нова квота отвираєсь 1-го липня.

Голосіться до агентів або **The Royal Mail Steam Packet Co., 26 Broadway, New York City**

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ **МУЩИН І ЖЕНЩИН** як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, виснаження нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром. **Dr. ZINS 110 E. 16 ST., NEW YORK** Межи 4th Ave. a Irving Place. Години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. попол.

Український Лікар С. КАУФМАН хронічні і внутренні слабости **111 EAST 7th ST., NEW YORK** Приймає від 1. до 8.30 веч. Новий офіс в Асторія, Л. Ай. **488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.** Приймає від 9.30 рано до 12. пол. **Telephone: Astoria 2572**

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ спеціаліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і вонішні. Переводить всякі операції. Для недужих безплатну пораду. **DR. B. HOHENBERG 304—2nd AVENUE,** межи 17-ою а 18-ою улицею **NEW YORK, N. Y.** Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер. Tel. Lexington 4438

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 155 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинг відбудеться в пятницю, 13. липня о годині 7. вечером в гали п. Івана Ваверчака під ч. 782 Стейт ул. На порядку нарад справоздання урядників і контрольної комісії з піврічного діловодства. Рівнож пригадується інтересованим, особливо тим, що хотять вступити до організації, що товариство буде приймати ще в липню нових членів до тов. без вступного, а до У. Н. Союза після статута, тож добра нагода для всіх тих, які не належать ще до жадної організації, забезпечити себе і свою родину від лихої години. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — П. Щуцкий, предс.; М. Чумер, секр.

ШЕНАНДО, ПА. Піврічний мітинг бр. св. Володимира, від. 98, дня 15-го липня о 2-гій годині сполудня. Кождий член мусить бути на сьому мітингу, бо є дуже важні справи до полагодження. Урядники або члени, що не являться на мітин., будуть карані після постанов братського статута.

КУРТИС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, повідомляє своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 15. липня о 2. годині сполудня в церковній гали. Проситься всіх членів прибути на означений час. Неявившийся член буде караний 50 цнт. кари, а урядник 1 дол. Нових членів будесь приймати до братства і до У. Н. Союза після статута. — Е. Монастирський, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 15. липня в гали Народного Дому під ч. 1553 Гикорі ул. На порядку нарад важні справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Дмитришин, предс.; Т. Шпит, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о годині 12.30 пополудни в неділю, 15. липня в церковній гали при Райс і Оклей ул. На порядку нарад буде справоздання контрольної комісії і важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — В. Пилипів, предс.; М. Семків, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 15. липня в церковній гали під ч. 17 Рід Евню. На порядку нарад суть дуже важні справи до полагодження, як також будесь приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Тарас, предс.; Г. Лазар, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє, що надзвичайний піврічний мітинг відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 15. липня в гали Укр. Хати під ч. 2240 Грейлинг ул. Просимо всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження, а також справоздання піврічне. — П. Гищук, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться у неділю, 15. липня о годині 1. Взиваєтся всіх членів зійтись, позаяк єсть важна справа до полагодження, як також будеться читати статут місцевого товариства. Обовязком кождого члена прибути на ті збори. Взиваєтся контрольорів, щоби здали піврічне справоздання. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. Будеться приймати нових членів після статута. — Д. Рубата, секр.

ШИКАГО (БОРНСАЙД), Ілл. Бр. св. Петра і Павла, від. 165 повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в понеділок, дня 16. липня о годині 7. вечер в гали Підгурняка на розі улиць Вудлавн і Іст 93. Взиваєтьсся всіх членів аби явились на мітинг, бо контрольна комісія здасть справоздання з пів року господарки нашого братства і будуть другі важні справи до полагодження. — В. Зелінка, пр.; М. Кошилівський, секр.

ЛЮРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 15. липня о годині 2.30 сполудня в домі при 2619 Апел Евню. На той мітинг всі члени згаданого відділу мусять явитись і переконатись наочно, як провадиться господарка відділу. Також конче старатись хотяй одного нового члена привести, бо сього місяця наш відділ буде приймати нових членів без вступного. Готовтесь і старайтесь о нових членів. — О. Зазуля, пр.; М. Галянка, секр.; М. Ящишун, кас.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. И. Тов. Запорожська Січ, від. 330 повідомляє своїх членів і членкинь, що мітинг відбудеся 15. липня в церковній гали о 1. годині пополудни. Проситься всіх членів явитись на сім мітингу і вирівнати свої довги. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Г. Тиран, предс.; І. Конікевич, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. Повідомляється членів бр. св. О. Николая, від. 276, що спеціяльний мітинг відбудеться в неділю, 29. липня точно о 1. годині пополудни в церковній гали. На цей мітинг кождий член має явитись. Членів позамісцеві не дальше як 25 миль поза Емвридж також мусять явитися. Коли котрий не послухає цеї заяви, без ріжниці і вимови заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Лише тим членам опускається кару, котрі мусять робити в фабриці. — М. Фук, секр.; С. Прокопович, предс.

ПОРКВИЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, повідомляє своїх товаришів, що піврічний мітинг відбудеться 22. липня в Майнерській гали. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Е. Яремцьо, секр.; Т. Фільц, предс.

НЮ КЕНСИНГТОН, ПА. Уряд бр. св. Михаїла, від. 296 повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 22. липня о 2. годині пополудни. На деннім порядку буде справоздання за пів року і другі важні справи. Кождий член повинен прибути на той мітинг і привести нових членів. Кари не накладається, бо ми повинні розуміти свій обовязок і сповняти його як належиться. — М. Цельчар, предс.; І. Волошинович, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ господині дому, старшої дівчини або вдови не старшої 30 літ. Інтересовані зволять писати на слідуючу адресу: **W. Lewczenko, 13750 Helen Ave., Detroit, Mich.** 56-59

ПОШУКУЮ своїх знакомих: Григорія Семчука і Анастазію Гола, тепер правдоподібно віддана, з села Замочка, повіт Жовква, Гал. Не маючи довший час від них відомости, буду просив їх зголоситися до: **Dmytro Gola, 1709 E. 6th St., Sioux City, Ia.**

ПОТРІБНО РОДИНИ, муж щоб був добрий шофер і механік, жена щоб зналася на домашній роботі. Добра платня і добрий дім. Голоситися: **Chauffer, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 53-60

НА ПРОДАЖ кенди штор і гросерня. Продається по причині слабости. Інтерес іде добре, штор враз з мешканнем. Голоситися під ч. **525 Grove St., Jersey City, N. J.** 58-61

НА ПРОДАЖ дім на 7 кімнат, половина мур. Всі уліпшення кромі стімгіту. Около дому пів акра землі. Продасться дешево. Голоситись: **614 Tonnelle Ave., Jersey City, N. J.** 57-59

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА.

Український ресторант в українсько-польській секції міста Нюарку, з дуже добре виробленим бізнесом, мусить бути спроданий задля заслабнення властителя. Інтересовані зволять голоситися до **245 Court St., Newark, Н. Ґ.** 55-60

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляємо інтересованих, що філія Leon's Institute зістала отворена в Филаделфії, Па. при 1722 Arch Street. Місцевих проситься звертати впрост на подану адресу. Позамісцеві хай пишуть до головного офісу в Ню Йорку: Leon's Institute, 131 West 39th Street. Хто залучить дво-центову марку з листом, дістане наш магазин даром. 55-61

УКРАЇНСЬКІ БІЗНЕСМЕНИ!

Наколи потребуєте написі (Signs) на вікні, полотні, бляхі і т. п., то повідоміть про се 57-58

А. БОРИКА,

433 E. 9th Street, New York City

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

Українські погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до **МУЗИКИ** і заощадіть гроші

2157 W. CHICAGO AVE.

Tel. Seeley 4252 & 4253

25% ОПУСТУ!!!

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержаннє своєї літератури, не жаліли часу на читаннє книжок, не жаліли, обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів.

Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Книгарня „Свободи" (Українського Народного Союза) зробила богато для просвіти українського народа, від часу свого основаня. Нехайже і на дальше Українці попирають її і замовляють книжки від сего найбільшого видавництва української літератури в Америці і взагалі в Канаді.

- * Абу Касимові капці, арабська казка І. Франка 30
- † Ад маргінем і инші новели, нап. О. Шевчук 20
- * Амазонка або дочка дебрів, оповідання з часів боїв між Европейцями й Індіянами 20
- * Американські трости. — Ковбок (казка). — Е-... — Дні нашої слави і недолі 15
- † Артистичні правила А. Чепіги (перерібка В. Верниволі) 20
- † Бабилон, Вавилон, Ниневія, подорожні оповідання Свена Гедіна, з ілюстраціями 45
- † Байки Езопа для української молодіжи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстраціями, брош. 20, опр. 30
- † Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями 20
- † Байки Івана де-ля Фонтена, переклав Л. Селянський, брош. 20, опр. 30
- † Байки Леоніда Глібова, з портретом автора, з передмовою Б. Л. й ілюстраціями 20
- * Байки небилиці 10
- * Батьківщина й инші оповідання, Ів. Франка 25
- * Библійні повісти изъ старого и нового Завѣта (съ образками), написани священникомъ О. Л., опр. 1.50
- † Біблія, святе письмо старого і нового завіту мовою русько-українською, переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і д-ра І. Пулюя, в полот. оправі 3.00
- † Без машини, оповідання В. Винниченка 10
- Блаженний чоловік і инші оповідання 15
- * Біснуваті, суспільна студія і Жовнірські оповідання, Мих. Яцкова 50
- Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі 15
- * Боги жаждуть крови, нап. Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук 75
- * Борба світів В. Велса 40
- * Боротьба о сонце 5
- * Борці за правду, повість А. Кащенка 50
- † Борці за правду, історичне оповідання А. Кащенка, видання 4-те 45
- † Брати Моуглі, оповідання з життя дитини між звірями, Р. Кіплінга (переклав Ю. Сірий) 60
- * Буквар для дітей першого року науки (Народна Школа, перша часть), опр. 30
- * Буквар Д-ра Андрейка 50
- * Варвара Убрик, опов. з життя в монастирах 40
- * Варіят з 1906 року. — 2. Вірші. — 3. Між бурливими філями, драма на 4 дії, В. В. Бабієнка 35
- * Великий сонник 40
- Весела бандура, повний збірник веселих і жартливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців 50
- Весела книжочка, з 17 образками. Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий 35
- Веселі вірші, С. Руданського 10
- * Ветеринар, або як лічити і плекати домашні звірята, зібрав і перевів після українських і англійських видавництв М. М. Белегай, з ілюстраціями 60
- * Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки Миколи Гоголя 15
- † Вибір поезій, О. Федьковича 10
- * Віддячився, оповідання з козацької давнини, А. Чайковського 1.00
- † Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками 10
- † Відродження, роман в 3-ох частях, гр. Льва Н. Толстоя (переклав В. Сімович) 2.25
- † Відродження, роман Льва Толстоя, переклав Василь Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівнане видання. Три частини в двох томах. Брош. 2.25, опр. 2.75
- † Від себе не втечеш, оповідання Марка Вовчка 20
- Вільний чоловік і инші оповідання, Ст. Костіва 40
- Вічевий співаник 5
- * Вічний Жид 10
- † В затінку й на сонци та инші оповідання, нап. Юрій Кміт, брош. 35, опр. 50
- * В неділю рано зілле копала, оповідання О. Кобилянської 75
- Вода в природі. — Уміркований та щирий, В. Винниченка. — Загряд. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі 20
- † Вступ до метафізики, нап. Анрі Берґсон, пер. Евген Яворовський 35
- Вся людська твар з хвалою прийде й инші оповідання 15
- * В тумані, оповідання, Л. Андреєва 20
- † Гайдамаки Тараса Шевченка, видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоном, велика настільна книга (13x17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі 6.00
- † Гайдамаки Т. Шевченка 50
- * Галицькі анекдоти, гумористичні оповідання, Мст. Руса 10
- † Галичина в життю України др. М. Лозинського 25
- * Галка смерти. Свобідно за Маря Твейном переклав В. Держирука 5
- * Гарна історія о терпеливій Олені, донці Антонія, турецького цісаря з Константинополя 20
- Гаси огонь, поки не розгорівся й инші оповідання 20
- * Герой капіталу Антона Сінклера (переклала Н. Романович) 30
- Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями 25
- † Гіпнотизм і суґґестія в 2-ох частях 40
- † Голод, оповідання, В. Винниченка 5
- † Гордий цар, Про царенка Івана та чортову дочку, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського 20
- † Гостинці, збірка фейлетонів, Миколи Синежупиця 25
- † Граматика української мови для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками, Написав др. Василь Сімович. Брош. 3.25, в полот. оправі 3.75
- * Грішники, роман-хроніка, О. Я. Конисського 80
- * Гумор і сатира 25
- † Гуморески, нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош. 20, опр. 30
- Гумористичні оповідання О. Сторожейка 10
- Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича 25
- Геновефа, оповідання про княжну невинно засуджену на смерть 30
- † Геновефа, оповідання для народу, переповів Антін Яворівський, з численними образками 35
- * Географія Ю. Левицького, в оправі 80
- † Голем, оповідання, Г. Майрінка (переклав В. Левицький). Брошур. 1.25, в оправі 1.50
- * Дарвінізм Еміля Ферріера (переклад з франц.) 80
- Два брати (з байок) Братів Ґріммів 15
- * Два мужі — одна жінка, оповідання Е. Золі (переклав Ом. Ревюк) 20
- * Дві могили, оповідання з сибірського життя І. Королевського 10
- * Дві староруські повісти про св. О. Николая, нап. др. В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями 10
- * Девять братів і десята сестриця Галя, Марка Вовчка 20
- † Девять братів і десята сестриця Галя, оповідання Марка Вовчка 20
- Де любов, там і Бог, оповідання, гр. Л. Толстоя (переклав Ю. Сірий) 15
- † Дещо про гроші 10
- * Діявольська справа, або Як ксьондз Шмідт замордував Анну Авмілер 25
- * Для домашнього огнища, повість, І. Франка 85
- * Доля України, вірші, Дм. Штогрина 35
- * Домашня кухня, або як варити і печи, Леонтини Лучаківської, в оправі 1.00
- * Домашний лікар, М. М. Белегая 75
- † Достойно єсть, збірка в Шевченкові роковини 15
- † Думки Тараса Шевченка 20
- Ляк, оповідання, Марка Вовчка 20
- * Еволюція в образках, Д. Гирда 1.25
- * Евстахій, повість з перших віків християнства, Христофа фон Шміда 30
- † Електричність, Н. Р. Кемпбела 35
- * Есперанто, Український підручник міжнародної мови 40
- * Єзуїтська преподобниця, історичне оповідання, Ор. Левицького 25
- * Єлисавета, мучениця на царськім престолі, з німецького переклав М. П. Б. Ясеньвський 60
- * Жителі Марса, Вол. Гериновича 10
- Життє, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах 15
- * Житепись чорта, М. Шустакевича 15
- Жінка і її значіннє в суспільним життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі 15
- Жовнір; Оферма, оповідання з війск. життя 10
- Журавлі й инші оповідання 15
- † Завдання нової школи, нап. др. Густав Вінекен 10
- За вольності України Яр. Весоловського 5
- † Залісе, повість Осипа Маковея, друге справлене видання, брош. 1.00, опр. 1.25
- † Замітки про сільське господарство Вол. Нікольського 35
- † Записна книжка, оповідання, В. Винниченка 5
- * Запорожська слава, історичне оповідання, А. Кащенка 50
- † Запорожці, казка Івана Нечуя Левицького 20
- * За рідний край, оповідання з часів Хмельниччини, Н. Бурлаки 30
- За сестрою, оповідання з козацької старини, Андр. Чайковського 35
- * Захар Беркут, образ громадського життя карпатської Руси в 13-тім віці, др. І. Франка 50
- † Захар Беркут, образ громадського життя Карпатської Руси в XIII. віці, повість Івана Франка, брош. 1.25, опр. 1.50
- † Земля, повість Ольги Кобилянської, брош. 1.75, опр. 2.00
- † Збірка „Вільного Слова" за перший рік видання в полоні 1916 року 10
- * Збірка оповідань для української молодіжи 40
- Збірка повісток 10
- † Збірник народних пісень і дум, брош. 50, опр. 65
- † З великих днів, поема, нап. О. Кобець, з образками 15
- † З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Звяле листє" й „Великі роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брош. 2.75, в полот. оправі 3.40
- † Звідки взялися і що значать назви „Русь" і „Україна", др. Л. Цегельського 30
- † Звуколірність, поезії Клима Поліщука, книжка друга 10
- † З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те 40
- З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів 35
- † З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся 60
- † З культурного життя України, нап. др. Зенон Кузеля 10
- * З ласки родини, повість в 3-ох частях, др. А. Чайковського 1.50
- Знанне життя, др. С. Демидчука 30
- † Зоольогія для вищих початкових шкіл та гімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями, нап. др. Іван Раковський, брош. 50, опр. 75
- З років війни, сатиричні ілюстрації з европейської війни, оповідання і инше про старий край і Америку 30
- * З теренів европейської війни, що діялось і діесь в нашім ріднім краю 50
- * З фільозофії політики, нап. др. А. Крістензен, пер. Мих. Лозинський 65
- * Іван Дурак та инші оповідання, гр. Л. Толстоя 25
- * Іван Коповченко й инші оповідання 20
- * Іван Франко, біографічно-літературний нарис 20
- * Із звірячого царства, перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука 20
- * Ікона Пречистої Діви, оповідання для народа, нап. Христоф фон Шмід, пер. Вас. Мерецький 10
- Ілюстрована збірка. Вуси (3 ілюстрації). — Катерина (3 ілюстрації). — Нін і Семіраміда (2 ілюстрації). — Лист турецького султана запорожським козакам. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). — Алькоголізм і діти 20
- * Ілюстрована історія України в 2-ох томах, М. Грушевського, в оправі 3.25
- * Ілюстрована свята інквізиція, страшна смерть за віру в Бога 50
- * Ілюстроване українське письменство в житеписах, др. М. Пачовського 35
- * Індустріяльний юніонізм Данііла де Леон і Промова В. Дебса 25
- † Інститутка, оповідання Марка Вовчка 20
- * Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера (переклав з англійського М. Павлик) 1.50
- † Історія Греції та Риму для школи й самонауки, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський 65
- Історія заложення Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі 15
- * Історія Московщини до Петра Великого 40
- * Історія о золотокрилім лицарю 10
- * Історія парижської комуни 15
- * Історія про гарну Магельону, оповідання з давних часів, і Про злодія у селі Гаківниці, оповідання, П. Куліша 25
- * Історія про Луця Заливайка, Ів. Наумовича 30
- * Історія про малого Пилипка 20
- * Історія про сироту Івася 20
- * Історія про трийцять одного 10
- * Історія України-Руси, з образками, нап. Олександер Барвінський, з додатком географії українських земель 40
- † Історія української громади в Раштаті, нап. Омелян Терлецький, з ілюстраціями 1.75
- † Казки братів Ґріммів, з переднім словом, портретом автора і малюнками в тексті 20
- † Казки братів Ґрімм в чотирох томах з 180 малюнками, том І. 60
- † Казки Вільгельма Гауффа, з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) 60
- † Казки Вільгельма Гауффа, з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) 60
- Казки про Циганів 10
- * Кайдашева сімя, повість, І. Нечуя-Левицького 60
- † Кайдашева сімя, повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі, брош. 1.25, опр. 1.50
- * Каменярі, журнал студентського кружка за рік 1919 1.00
- * Камінна душа, повість, Гната Хоткевича 1.50
- * Канадійський кобзар, нап. И. Ясенчук 25
- * Карл Маркс, його життє і наука, Еміля Гекера 15
- * Кармелюк і Невільничка, оповідання Марка Вовчка 20
- † Кармелюк, Невільничка, народні оповідання Марка Вовчка 20
- * Катехизм о. Конст. Курилла 20
- * Катихизм християнсько-католицької релігії, третий наклад 20
- * Кльод Ґе і другі оповідання 20
- * Кляса проти кляси, Л. Мартова 5
- † Книжка про Німеччину. Німецький край, німецька праця, німецька культура. З причинками звісних осіб німецького життя і з багатьома ілюстраціями. В картон. оправі 1.00
- * Князь і жебрак, оповідання Марка Твейна 50
- * Кобзар Т. Шевченка (в 1-ім томі) 1.00
- * Кобзар Т. Шевченка (в 2-ох томах) 1.50
- † Кобзар Тараса Шевченка, з портретом автора, сторін XVI+707, брош. 1.50, в полот. оправі 2.25

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через поштовий або експресовий моні-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

КОЖДИЙ, ХТО ЗАМОВИТЬ НАЙМЕНЬШЕ НА 5 ДОЛ., ДІСТАНЕ З ПОДАНИХ ЦІН ЧЕТВЕТИНУ (25%) ОПУСТУ.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подано у понизшій адресі:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.